

SPIS TREŚCI

TABLE OF CONTENTS	7
OD AUTORA	11
WPROWADZENIE do socjologicznej problematyki życia społecznego w kontekście przyjętych wy- znaczników	19
Rozdział 1. ZMIANA SPOŁECZNA Zmiana społeczna a badania socjologiczne	29
1.1. Istota problemu	29
1.2. W kręgu podstawowego pojęcia	35
1.3. Dziedzictwo nieodległej przeszłości	39
1.4. Socjologowie wobec zmiany w okresie przejściowym – transformacji ustrojowej/ systemowej	42
1.5. Przewidywane kierunki zmiany społecznej	45
Bibliografia	50
Rozdział 2. KONFLIKT SPOŁECZNY Sfery konfliktowe między społeczeństwem a władzą w Polsce. Socjologiczna retro- spektywa okresów socjalizmu i transformacji oraz stan aktualny	55
2.1. Konflikt społeczny – kontekst historyczno-porównawczy	55
2.2. Podłoża konfliktów w relacjach władzy ze społeczeństwem	57
2.3. Sfery konfliktowe w relacjach władzy ze społeczeństwem – retrospektywa okresu socjalizmu	60
2.4. Sfery konfliktowe w relacjach władzy ze społeczeństwem – retrospektywa okresu transformacji ustrojowej/systemowej	62
2.5. Sfery konfliktowe w relacjach władzy ze społeczeństwem – stan aktualny	64
Bibliografia	66
Rozdział 3. STEREOTYPY Podstawowe wyznaczniki badań nad stereotypami narodowymi i etnicznymi ...	69
3.1. Wprowadzenie	69
3.2. Podstawowe kierunki rozważań i badań stereotypów	71
3.3. Problemy nierozstrzygnięte w podejmowanych badaniach stereotypów	76
3.4. Zakończenie	82
Bibliografia	84

Rozdział 4. TOŻSAMOŚĆ

Tożsamość lokalna, regionalna i europejska – poziomy współczesnej identyfikacji Polaków. Spojrzenie socjologa	88
4.1. Prolog	88
4.2. W kręgu ustaleń źródłowych i rozstrzygnięć definicyjnych	90
4.3. Społeczności szczecińska i zachodniopomorska – w kierunku europejskiej identyfikacji lokalnej i regionalnej. Konteksty tożsamościowe	102
4.4. Epilog	116
Bibliografia	116

Rozdział 5. TRANSFORMACJA

Społeczeństwo polskie okresu transformacji	125
5.1. Transformacja ustrojowa/systemowa – ustalenia terminologiczne	125
5.2. Społeczeństwo a władza w okresie przejściowym transformacji ustrojowej/systemowej	127
5.3. Społeczność Pomorza Zachodniego w okresie zmian systemowych – politycznych, obywatelskich i gospodarczych. Konteksty transformacyjne	144
5.4. Człowiek w gospodarce rynkowej	149
5.5. Młodzież w zjednoczonej Europie na przełomie stuleci	157
5.6. Poszukiwanie nowej tożsamości przez starą Europę	162
Bibliografia	165

Rozdział 6. LOKALNOŚĆ

A. DYNAMIKA ZBIOROWOŚCI LOKALNYCH	171
6.1. Zbiorowości społeczne	171
6.1.1. Zbiorowości rodowe i etniczne	172
6.1.2. Zbiorowości terytorialne i lokalne	173
6.1.3. <i>Continuum</i> : wieś – miasto	175
6.2. Kierunki przeobrażeń zbiorowości terytorialnych i lokalnych	176
6.2.1. Typy zbiorowości terytorialnych	176
6.2.2. Miasto i wieś jako dwie swoiste formy zbiorowości	178
6.3. „Lokalność” – socjologiczna kategoria pojęcia	182
6.4. Odrodzenie lokalności – Europa u schyłku XX i na początku XXI wieku	183
6.4.1. Źródła i przyczyny lokalności	183
6.4.2. Tożsamość zbiorowa	186
6.5. Układy lokalne	188
6.5.1. Typy ładu społecznego	188
6.5.2. Natura społeczności i układów lokalnych	190
6.5.3. Płaszczyzny funkcjonowania układów lokalnych	192
6.6. Metodologia badania układów lokalnych	195
6.7. Jednorodność i różnorodność społeczności lokalnych	197
6.8. Instytucjonalna i pozainstytucjonalna aktywność lokalna	200
6.8.1. Prasa lokalna	200
6.8.2. Instytucje lokalne	202
6.8.3. Ruch społeczny	204

6.9. Lokalna przynalczność, tożsamość i identyfikacja	207
6.10. Lokalność – nowy wymiar stosunków społecznych i obywatelskich oraz gospo- darczych w Polsce	210
B. SPOŁECZNOŚCI LOKALNE JAKO PRZEJAW SPOŁECZEŃSTWA OBYWA- TELSKIEGO	214
6.11. „Społeczność” i „społeczność lokalna” jako socjologiczne kategorie pojęciowe	214
6.12. Renesans lokalności	216
6.13. Układy lokalne	217
6.14. „Społeczeństwo obywatelskie” w ujęciu socjologicznym	221
6.15. Ku społeczeństwu obywatelskiemu w ramach społeczności lokalnych	226
Bibliografia	228
Rozdział 7. MŁODZIEŻ	
Podstawowe problemy badań nad młodzieżą	238
A. MŁODZIEŻ SZKOLNA	238
7.1. Nurty socjologii młodzieży	238
7.2. Różnorodność definicji młodzieży	243
7.3. Przystosowanie – kultura – integracja młodzieży w świetle teorii socjologicznej ..	248
7.4. Wybrane stanowiska socjologiczne dotyczące problematyki młodzieży	258
7.5. Problemy metodologiczne i metodyczne badań nad młodzieżową kulturą symbo- liczną	275
7.6. Przystosowanie młodzieży na tle innych wyznaczników udziału w kulturze	282
7.7. Przystosowanie młodzieży w odniesieniu do teorii integracji	290
7.8. Przystosowanie – udział w kulturze – integracja młodzieży w syntetycznym ujęciu badań własnych	299
B. MŁODZIEŻ STUDENCKA	305
7.9. Źródła wiedzy studentów o świecie zewnętrznym	305
7.10. Uczelnia jako podmiot opiniotwórczy współkształtujący postawy studentów ...	306
7.11. Skojarzenia określeń bezpośrednio i pośrednio związanych ze światem zewnętr- nym	307
7.12. Między patriotyzmem a kosmopolityzmem – postawy studentów wobec zróżni- cowanych wymiarów emocjonalnej bliskości i oddalenia społecznego	310
7.13. Studenckie wizje dotyczące świata przyszłości	313
7.14. Wielowymiarowość postaw przejawianych przez studentów wobec świata ze- wnętrznego – wnioski z badań	315
Bibliografia	316
INDEKS NAZWISK	327